

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2004 - 2005
ΜΑΘΗΜΑ: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΔΙΔΑΣΚΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

**«ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΑΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ: ΜΙΑ
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ»**

Επιμέλεια: Φίλιππος Καμπούρης
Α.Μ. 368

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ιστορική αναδρομή. Από τη Τσεχοσλοβακία στη Σλοβακία.	Σελ. 2
2. Προοίμιο του Συντάγματος.	-//- 4
3. Βασικές διατάξεις του Συντάγματος.	
4. Βασικά δικαιώματα και ελευθερίες.	-//- 5
5. Οι συνταγματικές ρυθμίσεις για την οικονομία.	-//- 7
Το Ανώτατο Γραφείο Ελέγχου της Σλοβακικής Δημοκρατίας.	
6. Η τοπική αυτοδιοίκηση.	
7. Η Νομοθετική εξουσία.	-//- 8
8. Η Εκτελεστική εξουσία.	-//- 9
9. Η δικαστική εξουσία.	-//- 10
10. Το Γραφείο Εισαγγελίας της Σλοβακικής Δημοκρατίας.	

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΑΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

(Ψηφίστηκε την πρώτη Σεπτεμβρίου 1992)

1. Ιστορική αναδρομή. Από τη Τσεχοσλοβακία στη Σλοβακία.

«Το μόνες γνώσεις που έχω για τη Σλοβακία ήταν ότι έμαθα από πρώτο χέρι από τον Υπουργό σας (Εξωτερικών), ο οποίος ήλθε στο Τέξας».

[Απάντηση του George W. Bush σε Σλοβάκο δημοσιογράφο. Ο Bush συνάντησε στο Τέξας τον Σλοβένο ηγέτη και όχι τον Σλοβάκο. Πηγή: Knight Ridder Service, 22 Ιουνίου 1999.]

Με τη πτώση της Αυστρο-ουγγρικής Αυτοκρατορίας στο τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, το 1918, προήλθε από τις ιστορικές χώρες Βοημία, Μοραβία, Αυστρο-Σιλεσία και Σλοβακία η Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας. Το πρώτο μεγάλο πρόβλημα που αντιμετώπισε το νεοσύστατο κράτος ήταν, στη δεκαετία του 1930, το «σουδητικό θέμα», μια λωρίδα γης κοντά στα γερμανικά σύνορα, όπου ήταν εγκατεστημένος γερμανόφωνος πληθυσμός. Ο Χίτλερ πέτυχε να ενσωματώσει την περιοχή αυτή στη Γερμανία με τη «Συμφωνία του Μονάχου» (1938), κίνηση όμως από την οποία ο Γερμανός ηγέτης δεν ικανοποιήθηκε πλήρως ως προς τις βλέψεις του απέναντι στη χώρα. Το 1939 μετά από επέμβαση του γερμανικού στρατού κατεβλήθησαν η Βοημία και η Μοραβία, όπου έγιναν προτεκτοράτα του Γ' Ράιχ, ενώ η Σλοβακία έγινε αυτόνομη.

Με το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου η Τσεχοσλοβακία επανασυστάθηκε (1945). Η επιστροφή της νόμιμης κυβέρνησης από το Λονδίνο φάνηκε να εγγυάται τη δημοκρατική εξέλιξη. Με ένα πραξικόπημα όμως, το 1948, που υποστηρίχθηκε από τη Σοβιετική Ένωση, το κομμουνιστικό κόμμα κατέλαβε την εξουσία και η Τσεχοσλοβακία έγινε Λαϊκή Δημοκρατία. Παρά το ανελεύθερο καθεστώς που παγιώθηκε στην Ανατολική Ευρώπη μετά το 1945, στη Τσεχοσλοβακία έγιναν φιλελεύθερες κινήσεις, μέσα από το ίδιο το κομμουνιστικό κόμμα της χώρας επί προεδρίας Ντούμπσεκ, με αποτέλεσμα το 1968 να παραχωρηθούν μεγαλύτερες ατομικές ελευθερίες. Αποτέλεσμα αυτών των κινήσεων ήταν η βίαιη επέμβαση

του Σοβιετικού στρατού. Ο Ντούμπτσεκ καθαιρέθηκε και ο εκδημοκρατισμός ανακλήθηκε.

Μετά την κατάρρευση του σιδηρού παραπετάσματος, οι Σλοβάκοι αποφάσισαν να προχωρήσουν στην ίδρυση ανεξάρτητου κράτους. Αν και υπήρχαν στοιχεία μέσα στο «τσεχοσλοβακικό κράτος» που επεδίωκαν να κρατήσουν το κράτος ενωμένο, δεν είχαν καμία υποστήριξη από τις ένοπλες δυνάμεις ή τα σώματα ασφαλείας της χώρας. Ο χωρισμός της χώρας σε Σλοβακικό και Τσεχικό κράτος έγινε εντελώς ειρηνικά, οπότε έλαβε και το όνομα «βελούδινο διαζύγιο», ονομασία παραπέμπει στη πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος, η οποία χαρακτηρίστηκε ως «βελούδινη επανάσταση».

Ο διαχωρισμός της Σλοβακίας από τη Τσεχοσλοβακία, που επιτεύχθηκε το 1993, έγινε με δημοκρατικό και αναίμακτο τρόπο. Κατά συνέπεια η κίνηση αυτή έγινε πρότυπο για λαούς που έχουν παρόμοιες επιδιώξεις π.χ. οι ηγέτες της επαρχίας του Κεμπέκ στο Καναδά μελέτησαν την περίπτωση της Σλοβακίας και αποσκοπούν σε παρόμοια απόσχιση.

Αν και η απόφαση για τη διάλυση της Τσεχοσλοβακίας πάρθηκε τόσο από τη Σλοβακική όσο και από την Τσεχική πολιτική ηγεσία, δημοκρατικά εκλεγμένες και οι δύο από τους λαούς τους, ποτέ δεν τέθηκε το ζήτημα της διάλυσης της χώρας στο «τσεχοσλοβακικό» λαό. Η απόφαση για τη διάλυση ήταν απόρροια της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και όχι μέσω δημοψηφίσματος, γνωρίσματος της άμεσης δημοκρατίας. Λαμβάνοντας όμως υπόψη πως η Τσεχοσλοβακία σε δύο περιπτώσεις (1918 και 1945) και η Σλοβακία σε μία (1939) δημιουργήθηκαν με δικτατορικό και εντελώς αντιδημοκρατικό τρόπο, ο διαχωρισμός της Σλοβακίας το 1993 ήταν σίγουρα πιο δημοκρατικός από προηγούμενες ενώσεις και αποσχίσεις. Στην ουσία η Τσεχοσλοβακία ήταν έθνος – κράτος όσο η Γιουγκοσλαβία και η Ε.Σ.Σ.Δ.

2. Προοίμιο του Συντάγματος.

«Εμείς, το σλοβακικό έθνος,

Συνειδητοποιώντας την πολιτική και την πολιτιστική κληρονομιά των προγόνων μας, και τους αιώνες της εμπειρίας από τον αγώνα για την εθνική ύπαρξη και οντότητα μας, με την έννοια της πνευματικής κληρονομιάς του Κυρίλλου και του Μεθοδίου και την ιστορική κληρονομιά της μεγάλης Μοραβικής Αυτοκρατορίας,

Έχοντας ως αφετηρία το φυσικό δικαίωμα των εθνών για αυτοδιάθεση, μαζί με τα μέλη των εθνικών μειονοτήτων και εθνικών ομάδων που ζουν στην επικράτεια της Σλοβακικής Δημοκρατίας, για το συμφέρον της διαρκούς ειρηνικής συνεργασίας με τα άλλα δημοκρατικά κράτη,

Αποβλέποντας στην άσκηση της δημοκρατικής μορφής διακυβέρνησης και στις εγγυήσεις μιας ελεύθερης ζωής και στην ανάπτυξη της πνευματικής κουλτούρας και της οικονομικής ευημερίας, εμείς, ως πολίτες της σλοβακικής δημοκρατίας, υιοθετούμε μέσω των αντιπροσώπων μας το ακόλουθο Σύνταγμα:»

3. Βασικές διατάξεις του Συντάγματος (Άρθρα 1 – 10)

Στα πρώτα 10 άρθρα του Συντάγματος οριοθετούνται οι βασικές δομές και γνωρίσματα της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Το κράτος χαρακτηρίζεται ως «κυρίαρχο, δημοκρατικό και δικαιοκρατούμενο» (άρθρο 1). Δεν συνδέεται με καμία ιδεολογία και θρησκευτική πεποίθηση. Η πηγή της κρατικής κυριαρχίας είναι οι πολίτες, οι οποίοι της εξασκούν διαμέσω των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους ή άμεσα (άρθρο 2). Η επικράτεια της Σλοβακικής Δημοκρατίας είναι ενιαία και αδιαίρετη. Οποιαδήποτε μεταβολή μπορεί να γίνει μόνο με συνταγματικό νόμο (άρθρο 3). Η σλοβακική είναι η επίσημη γλώσσα της επικράτειας (άρθρο 4). Ιδιαίτερη σημασία έχει το έβδομο άρθρο που αναφέρεται στις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Σύμφωνα με αυτό η Σλοβακική Δημοκρατία «μπορεί να εισέλθει σε μια κρατική συμμαχία με άλλα κράτη. Τα δικαιώματα αποχώρησης από μια τέτοια συμμαχία δεν μπορεί να περιοριστούν. Η απόφαση εισδοχής ή αποχώρησης θα γίνει με συνταγματικό νόμο και ακολούθως με δημοψήφισμα». Στα άρθρα 8 – 10 αναγνωρίζεται η πόλη της Μπρατισλάβα ως πρωτεύουσα της χώρας και αναλύονται τα κρατικά

σύμβολα της χώρας: το έμβλημα, η σημαία, η κρατική σφραγίδα και ο εθνικός ύμνος.

4. Βασικά δικαιώματα και ελευθερίες. (Άρθρα 11 – 54).

Το σλοβακικό σύνταγμα αφιερώνει ένα μεγάλο μέρος στη κατοχύρωση δικαιωμάτων και ελευθεριών, τα οποία διακρίνει σε 7 θεματικές ενότητες («μέρη»). Η λεπτομερής απαρίθμηση και η εκτενής περιγραφή που απολαμβάνουν τα συνταγματικά δικαιώματα στο καταστατικό χάρτη της χώρας εξηγείται και δικαιολογείται τόσο από τη σοσιαλιστική «εμπειρία» που απέκτησε η χώρα και οι πολίτες της σχεδόν για 50 έτη όσο και από τον διαρκή και πολυεπίπεδο παραγκωνισμό του σλοβακικού έθνους μέσα στα πλαίσια του τσεχοσλοβακικού κράτους. Οι 7 θεματικές ενότητες έχουν ως ακολούθως:

- I. Μέρος πρώτο: περιέχει γενικές διατάξεις. Αναφέρεται στη πληρέστερη απόλαυση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τόσο από τους πολίτες όσο και από τους αλλοδαπούς μέσα από διεθνείς συνθήκες που έχει υπογράψει η σλοβακική δημοκρατία (άρθρο 11). Θέτει ως θεμελιώδη αρχή αυτή της ισότητας (άρθρο 12) και απαριθμεί περιοριστικά τις περιπτώσεις όπου μπορούν να περιοριστούν τα συνταγματικά δικαιώματα και να τεθούν ιδιαίτερα καθήκοντα (άρθρο 13) στους πολίτες.
- II. Μέρος δεύτερο: αναφέρεται στα ατομικά δικαιώματα. Θεμελιώνονται το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 15), στη προσωπική ακεραιότητα (άρθρο 16), στη προσωπική ελευθερία (άρθρο 17), στην ελευθερία στην εργασία (άρθρο 18), στο απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 19), η ιδιοκτησία (άρθρο 20), το απαραβίαστο της οικίας (άρθρο 21), η μυστικότητα των τηλεπικοινωνιών (άρθρο 21), η ελευθερία μετακίνησης στη χώρα (άρθρο 23), και η θρησκευτική ελευθερία (άρθρο 24).
- III. Μέρος τρίτο: Περιέχει κατάλογο των πολιτικών δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα κατοχυρώνονται η ελευθερία της έκφρασης (άρθρο 26), το δικαίωμα αιτήσεως/ αναφοράς (άρθρο 27), το δικαίωμα συναθροίσεως (άρθρο 28), το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 29), τα εκλογικά δικαιώματα (άρθρο 31), η πολιτική ισότητα (άρθρο

31) και το δικαίωμα αντιστάσεως σε περίπτωση επιβουλής του πολιτεύματος (άρθρο 32).

- IV. Μέρος τέταρτο. Κατοχυρώνονται τα δικαιώματα των εθνικών μειονοτήτων (άρθρα 34 και 35). Συγκεκριμένα το κράτος εγγυάται ώστε οι μειονότητες να «δέχονται και να αποστέλλουν πληροφορίες στη μητρική τους γλώσσα, να συνέρχονται σε μειονοτικούς οργανισμούς, και το δικαίωμα να συστήνουν και να διατηρούν εκπαιδευτικούς και εξωραϊστικούς οργανισμούς». Επίσης έχουν δικαίωμα «να εκπαιδεύονται στη μητρική τους γλώσσα, να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους σε ζητήματα που έχουν με τις αρχές, και να συμμετέχουν στη λύση των ζητημάτων που αφορούν τις μειονότητες», πάντα όμως με τον όρο «να μην απειλήσουν τη κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της σλοβακικής δημοκρατίας ή με άλλη δυσμενή διάκριση απέναντι σε άλλους κατοίκους».
- V. Μέρος πέμπτο. Αναφέρεται στα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα. Ως τέτοια θεσμοθετούνται η ελευθερία στην επιλογή και την άσκηση του επαγγέλματος (άρθρο 35), τα δικαιώματα των εργαζομένων (άρθρο 36), το δικαίωμα στον συνδικαλισμό (άρθρο 37), η πρόβλεψη εκ μέρους της πολιτείας για την εργασία των γυναικών, των ανηλίκων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες (άρθρο 38), το δικαίωμα στην υγεία και στη κοινωνική ασφάλιση (άρθρο 40), η προστασία του γάμου, της οικογένειας και της μητρότητας (άρθρο 41), το δικαίωμα στη μόρφωση (άρθρο 42) και το δικαίωμα στην επιστημονική έρευνα και την τέχνη (άρθρο 43).
- VI. Μέρος έκτο. Περιέχει ρυθμίσεις για τη προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς (άρθρα 44 και 45).
- VII. Μέρος έβδομο. Κατοχυρώνει το δικαίωμα της δικαστικής προστασίας και άλλες «νομικές προστασίες». Κατοχυρώνονται το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης και το δικαίωμα αποζημίωσης για ζημία που δημιουργήθηκε από άδικη δικαστική απόφαση, διοικητική πράξη ή διοικητική διαδικασία (άρθρο 46). Επίσης αναγνωρίζεται δικαίωμα του πολίτη να αρνηθεί να καταθέσει ως μάρτυρας αν υπάρχει περίπτωση «να εκθέσει τον εαυτό του ή κάποιο άτομο κοντά σε αυτόν στο ρίσκο της ποινικής δίωξης»,

το δικαίωμα παροχής δικαστικής αρωγής (άρθρο 47), το δικαίωμα φυσικού δικαστή (άρθρο 48) και τη κατοχύρωση της αρχής «nullum crimen, nulla poena sine lege» (άρθρο 49).

VIII. Μέρος όγδοο. Πέρα από διάφορες κοινές διατάξεις, κατοχυρώνεται συνταγματικά η παροχή ασύλου για άτομα που διώκονται για πολιτικά δικαιώματα και ελευθερίες (άρθρο 53).

5. Οι συνταγματικές ρυθμίσεις για την οικονομία. Το Ανώτατο Γραφείο Ελέγχου της Σλοβακικής Δημοκρατίας. (Άρθρα 55 – 63).

Το τρίτο κεφάλαιο του Συντάγματος αναφέρεται στην οικονομία της σλοβακικής δημοκρατίας («μέρος πρώτο», άρθρα 55 – 59) και ρυθμίζει τη λειτουργία του «Ανωτάτου Γραφείου Ελέγχου της Σλοβακικής Δημοκρατίας» («μέρος δεύτερο», άρθρα 60 - 63). Η εκτενής αναφορά στο οικονομικό σύστημα της χώρας μέσα στο Σύνταγμα οφείλεται στη προσπάθεια του συντακτικού νομοθέτη να «θωρακίσει» το πολίτευμα της χώρας μέσα από τη κατοχύρωση της οικονομίας της αγοράς.

Κυριότερο επομένως γνώρισμα τη σλοβακικής δημοκρατίας είναι η βάση της «στις αρχές της κοινωνικά και οικολογικά οριοθετημένης οικονομίας της αγοράς». Το «Ανώτατο Γραφείο Ελέγχου της Σλοβακικής Δημοκρατίας» είναι μια ανεξάρτητη αρχή που ως έργο έχει τον έλεγχο της διαχείρισης των οικονομικών πόρων, της κρατικής περιουσίας και των κρατικών απαιτήσεων. Ο πρόεδρος και τα μέλη αυτής της αρχής προέρχονται από το κοινοβούλιο, εκλέγονται από το λαό και μετά την εκλογή τους δεν μπορούν να κατέχουν οποιαδήποτε άλλη δημόσια θέση.

6. Η τοπική αυτοδιοίκηση. (Άρθρα 64 – 71).

Η τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνεται συνταγματικά μόνο ως προς το πρώτο βαθμό με τη μορφή της κοινότητας ενώ ο δεύτερος βαθμός κατοχυρώνεται στο επίπεδο του απλού νόμου (άρθρο 64). Προβλέπεται η δημοσιονομική και οργανική αυτονομία των κοινοτήτων (άρθρα 65 - 67) και η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από αυτές (άρθρο 68). Ως όργανα της κοινότητας καθιερώνονται ο δήμαρχος και το δημοτικό συμβούλιο και θεσμοθετούνται οι αρμοδιότητες και ο τρόπος εκλογής τους (άρθρα 70 – 71).

7. Η Νομοθετική εξουσία. (Άρθρα 72 – 100).

Το πρώτο μέρος αυτού του κεφαλαίου (άρθρα 72 – 92) αναφέρεται στο όργανο μέσα από το οποίο ασκείται η νομοθετική εξουσία, την Εθνική Συνέλευση της Σλοβακικής Δημοκρατίας (national council of the Slovak republic. Άρθρο 72). Πρόκειται για συλλογικό όργανο που απαρτίζεται από 150 βουλευτές, οι οποίοι εκλέγονται με ελεύθερη εντολή για την άσκηση των καθηκόντων τους (άρθρο 73). Τα προσόντα που απαιτούνται από το σύνταγμα για να εκλεγεί κάποιος βουλευτής είναι: να είναι Σλοβάκος πολίτης, να έχει τη δυνατότητα του εκλέγειν, να έχει συμπληρώσει τα 21 έτη και να είναι μόνιμος κάτοικος Σλοβακίας (άρθρο 74). Καθιερώνεται επίσης ασυμβίβαστο μεταξύ της άσκησης των βουλευτικών καθηκόντων και την κατάληψη ενός υπουργικού θώκου. Αν ένας βουλευτής γίνει μέλος της κυβέρνησης, αναστέλλεται η βουλευτική ιδιότητα (άρθρο 77). Επίσης περιέχονται άρθρα για τη σύγκλιση του σώματος (άρθρα 82 – 85), για τη πλειοψηφία που απαιτείται για τη ψήφιση κάθε νόμου (άρθρο 87), και για τις αρμοδιότητες του Προέδρου της βουλής (άρθρα 89 – 90).

Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλούν οι ρυθμίσεις του δεύτερου μέρους (άρθρα 93 – 100) για το δημοψήφισμα, συνταγματικό «εργαλείο» που έχει χρησιμοποιηθεί αρκετές φορές στη σύντομη ιστορία αυτής της χώρας. Το δημοψήφισμα γίνεται για να επικυρωθεί από τη λαϊκή βούληση συνταγματικός νόμος για την εισδοχή ή την αποχώρηση της χώρας από διεθνή συμμαχία ή για να ληφθεί απόφαση για «σημαντικά θέματα δημοσίου συμφέροντος», τα οποία δεν μπορεί να είναι βασικά δικαιώματα και ελευθερίες, φόροι, δασμοί και ο κρατικός προϋπολογισμός (άρθρο 93). Κάθε πολίτης που μπορεί να ψηφίζει για την ανάδειξη της Εθνικής Συνέλευσης, μπορεί να ψηφίζει και για το δημοψήφισμα (άρθρο 94). Η διαδικασία είναι η ακόλουθη: αφετηρία μπορεί να είναι η συγκέντρωση 350.000 υπογραφών πολιτών ή απόφαση της Εθνικής συνέλευσης. Η απόφαση για το δημοψήφισμα λαμβάνεται από τον Πρόεδρο της Σλοβακικής Δημοκρατίας μέσα σε χρονικό διάστημα 30 ημερών από τη συγκέντρωση των υπογραφών ή την απόφαση της Εθνικής Συνέλευσης (άρθρο 95). Το δημοψήφισμα θα γίνει μέσα σε 90 ημέρες από την απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας (άρθρο 96), ημερομηνία όμως για τη διεξαγωγή δεν μπορεί να οριστεί εντός του χρονικού διαστήματος των 90

ημερών πριν από τις εκλογές για την Εθνική Συνέλευση. Μπορούν όμως να διεξαχθούν την ίδια ημερομηνία (άρθρο 97). Για να είναι έγκυρη η διαδικασία πρέπει να πάρει μέρος τουλάχιστον το 50% των εκλογέων και η απόφαση να έχει λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων (άρθρο 98). Δημοψήφισμα για το ίδιο θέμα μπορεί να γίνει μόνο μετά από 3 έτη από τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το ίδιο θέμα (άρθρο 99).

8. Η Εκτελεστική εξουσία. (Άρθρα 101 – 123).

Το έκτο κεφάλαιο του Συντάγματος αναφέρεται στον Πρόεδρο της Σλοβακικής Δημοκρατίας («Μέρος πρώτο. Άρθρα 101 – 107») και στη κυβέρνηση («Μέρος δεύτερο. Άρθρα 108 – 123»).

Ο Πρόεδρος της Σλοβακικής Δημοκρατίας είναι «η κεφαλή του κράτους», εκλέγεται από την εθνική συνέλευση με μυστική ψηφοφορία για 5 έτη και απαιτούμενη πλειοψηφία 3/5 (άρθρο 101). Έχει καθήκοντα εθιμοτυπικά όπως και ουσιαστικά, όπως η εξουσία διάλυσης της εθνικής συνέλευσης αν «η κυβερνητική πολιτική δεν εγκριθεί τρεις φορές από την εθνική συνέλευση μέσα σε έξι μήνες από τις εκλογές» (άρθρο 102). Πρόεδρος μπορεί να εκλεγεί κάθε Σλοβάκος πολίτης που έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και έχει συμπληρώσει τα 35 έτη (άρθρο 103). Μπορεί να διατηρηθεί στο αξίωμα *maximum* δύο διαδοχικές θητείες. Αξιοσημείωτο είναι το άρθρο 105 όπου προβλέπεται ότι σε περίπτωση ασθένειας και άλλων κωλυμάτων ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Πρωθυπουργό. Δίωξη κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας κινείται μόνο για επιβουλή της κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας του κράτους ή για απόπειρα κατά «του δημοκρατικού συνταγματικού συστήματος» (άρθρο 106) ή για έσχατη προδοσία (άρθρο 107).

Η κυβέρνηση της Σλοβακικής Δημοκρατίας είναι το «ανώτατο όργανο» της εκτελεστικής εξουσίας (άρθρο 108). Αποτελείται από τον Πρωθυπουργό και τους υπουργούς, κοινοβουλευτικούς ή μη. Καθιερώνεται ασυμβίβαστο τόσο με το αξίωμα του βουλευτή ή του δικαστή, όσο και με κάθε επάγγελμα (άρθρο 109). Επομένως υπουργός μπορεί να γίνει τόσο μέλος της εθνικής συνέλευσης όσο και εξωκοινοβουλευτικός. Ρητή εξαίρεση γίνεται μόνο για τον πρωθυπουργό, ο οποίος πρέπει να είναι μέλος της βουλής και όχι εξωκοινοβουλευτικός (άρθρο 110). Το υπουργικό συμβούλιο διορίζεται από

τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού (άρθρο 111). Η κυβέρνηση ζητά ψήφο εμπιστοσύνης από τη βουλή μέσα σε 30 ημέρες από την ορκομωσία (άρθρο 113). Σημαντικά άρθρα είναι το άρθρο 116 όπου προβλέπεται η πολιτική ευθύνη των υπουργών και το άρθρο 120 όπου καθιερώνεται η κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης.

9. Η δικαστική εξουσία. (Άρθρα 124 – 148).

Το έβδομο κεφάλαιο αναφέρεται στο Συνταγματικό Δικαστήριο της Σλοβακικής Δημοκρατίας («μέρος πρώτο». Άρθρα 124 – 140) και στα υπόλοιπα δικαστήρια της χώρας («μέρος δεύτερο». Άρθρα 141 – 148).

Πιστή στο σύστημα του συγκεντρωτικού ελέγχου η Σλοβακική Δημοκρατία δημιούργησε ένα ανώτατο δικαστήριο ως «ανεξάρτητο δικαστικό σώμα που προστατεύει τη συνταγματικότητα των νόμων» (άρθρο 124). Στην αρμοδιότητα του υπάγονται:

- Ο έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων και των διαταγμάτων (άρθρο 125)
- Η επίλυση σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ των κρατικών οργάνων (άρθρο 126)
- Η ακύρωση αποφάσεων των οργάνων της κεντρικής διοίκησης, των αποκεντρωμένων δημοσίων υπηρεσιών και των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης σε περίπτωση που υπάρχει «τυχόν παραβίαση βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του πολίτη» (άρθρο 127)
- Η αυθεντική ερμηνεία των συνταγματικών νόμων (άρθρο 128)
- Ο έλεγχος της εκλογής των βουλευτών και της νομιμότητας των εκλογών για την ανάδειξη της εθνικής συνέλευσης (άρθρο 129)
- Ο έλεγχος τυχόν ενστάσεων για το δημοψήφισμα (άρθρο 129)
- Ο έλεγχος των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών κινήσεων για τυχόν επιβουλή της συνταγματικής τάξης της χώρας (άρθρο 129)
- Η κρίση για κατηγορία κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας για έσχατη προδοσία (άρθρο 129)

Μπορούν να υπάρξει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο από το 1/5 των βουλευτών, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κάθε δικαστήριο της χώρας, τον Γενικό Εισαγγελέα και από κάθε πολίτη υπό προϋποθέσεις (άρθρο 132). Δεν

υπάρχει ένδικο βοήθημα κατά αποφάσεως του Ανωτάτου Δικαστηρίου (άρθρο 133).

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποτελείται από 10 δικαστές που διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για περίοδο 7 ετών από 20 άτομα που προτείνονται από την εθνική συνέλευση. Ο δικαστής πρέπει να είναι Σλοβάκος που μπορεί να εκλεγεί στην εθνική συνέλευση, να έχει συμπληρώσει το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας, να είναι απόφοιτος νομικής και να έχει εξασκήσει νομικό επάγγελμα για 15 έτη (άρθρο 134). Οι δικαστές απολαμβάνουν ασυλία όπως και οι βουλευτές (άρθρο 136) και υπάρχει ασυμβίβαστο με κάθε άλλη ιδιότητα και επάγγελμα (άρθρο 135). Επίσης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διορίζει τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του δικαστηρίου από τα 10 μέλη.

Εκτός από το Ανώτατο Δικαστήριο, προβλέπεται από το Σύνταγμα πολιτική, ποινική και διοικητική δικαιοσύνη, η οποία αποτελείται από δικαστές που εκλέγονται από τη Βουλή ύστερα από σύσταση της κυβέρνησης για τέσσερα έτη. Ύστερα από τη τετραετία με σύσταση της κυβέρνησης οι δικαστές εκλέγονται για απεριόριστη περίοδο (άρθρο 145). Όλα τα περαιτέρω ζητήματα σχετικά με τη διάρθρωση κ.λ.π. θα ρυθμιστούν με κοινό νόμο (άρθρο 143).

10. Το Γραφείο Εισαγγελίας της Σλοβακικής Δημοκρατίας.(Άρθρα 149 – 151).

Το Γραφείο Εισαγγελίας, και ο προϊστάμενος Γενικός Εισαγγελέας, «προστατεύουν τα δικαιώματα και τα νομικά προστατευόμενα συμφέροντα των φυσικών και νομικών προσώπων όπως και του κράτους» (άρθρο 149). Τα υπόλοιπα ζητήματα (διάρθρωση, λειτουργία, προνόμια, κ.α.) θα ρυθμιστούν με νόμο.